

MIȘCAREA CORALĂ FOLCLORICĂ ÎN SATUL COSTICENI, JUDEȚUL HOTIN (GENERAȚIA GHEORGHE MUNTEANU)

Tudor Colac

Institutul de Filologie Română „Bogdan P.-Hasdeu”

Rezumat: Arta corală are nobila misiune de a solidariza și uni conștiința identității naționale, a familiariza populația de la mic la mare cu valorile autentice ale muzicii populare românești și ale culturii muzicale universale. În ultimele două secole, începând cu prima jumătate a veacului XIX, în muzica bisericească sunt introduse elemente naționale în linia melodică, iar micile coruri de strană, formații omofone, conduse de dascăli și preoți, de factură mixtă cu bărbați și femei, participau la slujba liturghiei. Printre figurile marcante ale vetrei socioculturale a satului, care au contribuit considerabil la prosperarea artei corale din Costiceni, a fost și rămâne a fi Omul și Artistul nepereche Gheorghe Munteanu.

Cuvinte-cheie: artă corală, muzică populară, cânte, joc popular

Abstract: Choral art has the noble mission to show solidarity and unite the consciousness of national identity, to acquaint the population with the authentic values of Romanian folk music and universal musical culture. During the last two centuries, starting with the first half of the 19th century, national elements have been introduced in church music, and the small choirs, homophone groups, led by cantors and priests, mixed with men and women, participated in Christian liturgy. Among the outstanding figures of the sociocultural heart of the village, who contributed considerably to the prosperity of the choral art from Costiceni, has been the unequalled Man and Artist Gheorghe Munteanu.

Keywords: choral art, folk music, song, folk dancing.

Satul Costiceni e de o frumusețe deosebită. E situat pe artera principală ce unește satul cu Cernăuți, Hotin, Lipcani, Bălți și Chișinău de pe malul stâng al Prutului, cu Suceava, Botoșani, Darabani și Dorohoi de pe malul drept al fluviului Prut - centre care au stimulat gustul oamenilor pentru carte și pentru frumos. Încă în secolele trecute aceste legături au favorizat dezvoltarea transportului pe uscat și pe apă, plutăritul și morăritul pe Prut. La prosperitatea satului au contribuit și podgoriile bogate în cernoziom, livezile de pe moșia satului, păstoritul, pescuitul și vânătoarea.

Apariția timpurie a bisericii din lemn și a celei din piatră, a școlii eparhiale și a instituțiilor educativ-culturale au marcat pozitiv conștiința și mentalitatea tuturor categoriilor sociale din comunitatea așezată în lunca Prutului de la poalele Carpaților. Aceste componente au colorat cu deosebită pregnanță și gama de preocupări exprimată în credințe, datini, obiceiuri folclorice și tradiții de muncă și de familie, din calendarul vieții spirituale. De la o generație la alta s-au transmis cântecul și jocul popular, teatrul folcloric și povestitul, meșteșugurile artistice. Zeci de lăutari s-au afirmat, devenind

vestiți în vremea lor și trecând în anonim. Nu e de mirare că la noi în sat a fost cultivată și arta corală, având nobila misiune de a solidariza și uni conștiința identității naționale, a familiariza populația de la mic la mare cu valorile autentice ale muzicii populare românești și ale culturii muzicale universale. În ultimele două secole, începând cu prima jumătate a veacului XIX, în muzica bisericească sunt introduse elemente naționale în linia melodică, iar micile coruri de strană, formații omofone, conduse de dascăli și preoți, de factură mixtă cu bărbați și femei, dădeau răspunsurile la slujba liturghiei.

Printre figurile marcante ale vetrei socioculturale a satului, care au contribuit considerabil la prosperarea artei corale din Costiceni, a fost și rămâne a fi Omul și Artistul nepereche Gheorghe Munteanu. Avem certitudinea că Domnia Sa este o personalitate de pus în ramă, devenind o veritabilă legendă.

Gheorghe (George) Munteanu s-a născut la 2 februarie 1903 în satul Bleșteni, județul Bălți, român ortodox. Această localitate este și baștina renumitului povestitor și cântăreț popular Trifan Baltă (03.08.1876-19.01.1960). Repertoriul său folcloric a fost valorificat de scriitorii Valentin Roșca și Ion C. Ciobanu.⁵⁶

Avem deplina certitudine că G. Munteanu, la fel ca și alți copii consăteni, încă la o vârstă fragedă a cunoscut proverbele și zicătorile, snoavele, poveștile și cântecele vechi. În mărturiile sale V. Roșca își amintește: „Când îl ascultam (pe Trifan Baltă, n.n.), aveam impresia că a dispărut din jurul meu totul și a rămas numai frumosul pur, numai cântecul și povestea vorbei. Era expresia curățeniei graiului, bogăției de gânduri și de imagini sugestive, sclipitoare”. G. Munteanu absolvă școală primară – șapte clase „curs complementar” la Bleșteni, urmând studiile la școala normală „Alexandru Vlăduț” din Șindriceni, județul Dorohoi, luând diploma de capacitate la 14 iulie 1926.

⁵⁶ *Poveștile lui Moș Trifan Baltă*. Chișinău, 1955, 1966, 1972, 1979, 1986.

În același an 1926, la 1 octombrie este încadrat în câmpul muncii în satul Costiceni județul Hotin. Fire enciclopedică, înzestrat cu un talent organizatoric inepuizabil, se avântă în iureșul vieții pedagogice și cultural-artistice pe multiple planuri. Este directorul școlii din Costiceni (în clădirea actuală a primăriei), director al căminului cultural „Împăratul Traian” din sat, fondator și președinte al Cooperativei sătești de consum, unde a desfășurat și o vastă activitate de instruire socială și agricolă. Înființează și conduce concomitent trei coruri sătești: la căminul cultural, corul de copii al școlii și un cor bisericesc al eparhiei „Sfântul Nicolae”. Din inițiativa lui G. Munteanu, pe lângă școală activează un teatru folcloric și o formație de dansuri populare, iar la căminul cultural un taraf, cu cei mai dotați muzicieni, temelia viitoarei orchestre de muzică populară „*Izvoarașul*”. (Deci ar fi corect ca peste trei toamne să omagiem corul și orchestra noastră la un centenar de la înființare. Sic!). Același G. Munteanu a considerat drept preocupare onorabilă revitalizarea costumului popular, promovând cu o ardoare deosebită specificul portului popular din vetrele Costiceni, Dumeni și Vancicăuții Mici. Nu întâmplător, și până în zilele noastre consătenii numesc acea perioadă din viața satului „generația Gheorghe Munteanu”!

Credem că acest calificativ G. Munteanu l-a meritat și pentru conceptul de educație a populației în general. La toate activitățile participau familii de consăteni: Precup, Captari, Vatamanu, Rața, Nicorici, Prisăcaru ș.a., asigurând continuitate și un liant educațional trainic. Bunăoară, Vladimir Precup avea misiunea să asigure sistematic lecțiile de pomicultură în cadrul unor șezători de rezonanță.⁵⁷ Soția lui G. Munteanu, Liuba, descendentă și ea din

⁵⁷ După al doilea război mondial Vl. Precup s-a afirmat fulminant în procesele economice și culturale din Trușeni, Strășeni și în organele de conducere ale Republicii Moldova.

familia Precup, i-a fost toată viața secundul deosebit, după cariera de învățătoare la Școala normală „Elena Doamnă” din București, în 1928 revine ca pedagog la școala din Dumeni, iar din 1932 – la Costiceni. Și verișoarele ei, Nina, Zinaida cu fratele lor Victor și-au consacrat viața procesului educațional din Costiceni și din raion.

Printre altele, Filaret Munteanu, tatăl dirijorului, a fost preot la Bălcăuți și revizor școlar la Hotin. Anume el l-a atras în activitatea pedagogică și culturală pe Anton Colac.

De presupus că și Vasile Ostafiev, soțul Ninei a lui Serafim Precup, activând o perioadă îndelungată ca director al Școlii din Costiceni, a avut ce moșteni de la cumnatul G. Munteanu, mai multe promoții autodenumindu-se „generația lui Vasile Ostafiev”.

Vom reveni la cariera pedagogică a soților Gheorghe și Liuba Munteanu, în continuare accentuând performanțele mișcării corale din sat.

În arhiva familiei Munteanu am descoperit mai multe date despre faimosul cor fondat și dirijat de G. Munteanu. Cele circa 140 de persoane, membri ai corului, au fost încrezuți că a cânta în scenă, la biserică, la concursuri și festivaluri este o datorie patriotică, purtând în lume faima satului Costiceni. Desigur, cu diverse ocazii, în fața publicului apăreau 60-80 de coriști, inclusiv la festivaluri și treceri în revistă în cadrul plasei, județene sau interjudețene și pe țară. Corul nostru a deținut locurile de frunte la toate concursurile și serbările corale de la Hotin, județene și interjudețene.

În perioada 4-10 iunie 1938 corul din Costiceni s-a aflat la București, participând la Festivalul-concurs de muzică corală organizat de Fundația Culturală Regală „Principele Carol”. Din relatările compozitorului George Breazul, opinând dezbaterile juriului, aflăm că formația corală din Costiceni a fost reprezentativă nu numai pentru județul Hotin, dar și pentru întreaga Țară. Corul din

Costiceni în competiție cu cel din Vancicăuți, vecinii noștri, și corul din Cosăuți, județul Soroca, s-a învrednicit de Premiul I la compartimentul „Costume populare” și de Premiul II la interpretare corală.

Cine au fost consătenii noștri prezenți la Festivalul-concurs de la București? Iată alăturat lista acestora din registrul manifestației:

1. Budeanu-Pascari Maria a lui Grigore
2. Harabagiu Ana a lui Timofei (Anița a Eftimiei)
3. Pâslaru Daruța
4. Stanciu Tatiana, solista, sora Daruței
5. Captari Toadere al lui Constantin (vi-oară, fluier, ocarină)
6. Captari Hariton al lui Constantin (vi-oară și basist)
7. Banari Vladimir al lui Roman
8. Pâslari Mihail al lui Petrea
9. Rața Toadere
10. Rața Leonte
11. Caba Vasile al lui Ion
12. Caba Vasile al lui Pintilie
13. Postolache Nicolae al lui Nichifor
14. Caba Lisandru
15. Sauca Andrei al lui Spiridon
16. Stanciu Vladimir al lui Roman
17. Sauca Toadere al lui Gheorghe
18. Nicorici Liuba a lui Toadere
19. Rața Profira a lui Anton
20. Stanciu Liuba a lui Anton
21. Afanas Vasile al lui Gavril
22. Nicorici Andrei al lui Vladimir
23. Rața Palaghia a lui Toadere
24. Corețchi Maria
25. Corețchi Liuba
26. Postolache Vasile
27. Postolache Nichita
28. Postolache Profira a lui Toadere
29. Nicorici Vladimir al lui Ion (a lui Durduc)
30. Nicorici Grigore al lui Ștefan
31. Scororcârja Vasile al lui Ion
32. Munteanu Gheorghe

33. Supocoinâi Epifanie
34. Munteanu Liuba
35. Colac Anton (vioară)
36. Nicorici Ion al lui Nicolae
37. Cornienco Vera (a Ieftimiei)
38. Afanas Profira a lui Vasile
39. Ionițoi Diomid, învățător
40. Munteanu Filaret, inspector școlar Hotin (fratele lui Gh. Munteanu)
41. Banari Ion al lui Roman
42. Captari Toadere al lui Ion (vioară)
43. Captari Ion al lui Simion (Ionică al lui Mihalache)
44. Vataman Vasile al lui Petrea (vioară)
45. Calistru Nistor (chitară)
46. Captari Serafim al lui Bortică (vioară)
47. Cuciuc Gheorghe al lui Efim
48. Rusu Fevronia a lui Lisâi
49. Reus Gheorghe (în rolul ciobanului)
50. Nicorici Andrei al lui Vasile
51. Captari Anton
52. Captari Serghei
53. Stanciu Elizaveta
54. Vatamanu Mărioara, mama poetului Ion Vatamanu ș.a.

Colectivul coral a fost însoțit la București de Ion Nagrudnâi, subinspector școlar la Hotin, și de Iancu Duzinschi, inspector regional Cernăuți.

Gheorghe Munteanu avea să mărturisească la București despre „misiunea de aleasă noblețe a mișcării artistice de la Costiceni pentru cultivarea sătenilor și a limbii române, arta corală slujind cu feroare lupta pentru emanciparea culturală a populației. Alături de alți intelectuali din Costiceni Domnia Sa era ferm convins că oamenii simpli, care ziua prelucrau pământul și îngrijeau vitele și oile, iar seara învățau notele muzicale, acești țărani, cântând, sunt cuprinși de o bucurie mare obținând noțiuni elementare pe fâgașul artei corale apropiindu-se de carte și de învățătură, concertând în fața publicului și, mai ales, înrolându-se în procesul de educare a spiritului național și

patriotic, de susținere și promovare a limbii române și a simțului național...”

În acest context se cuvine să-i exprim cele mai profunde sentimente de recunoștință și aprecieri fiicei lui Gheorghe Munteanu, Iulia Melinte de la Brașov, care mi-a facilitat accesul la arhiva de familie. Cu regret, n-am reușit să mă întâlnesc și cu cea de-a doua fiică, Jenica Ursu, aceasta aflându-se la Târgu-Mureș în timpul deplasării mele.

Destinul renumitului dirijor, după anii de glorie artistică în Țară, merită să fie cunoscut. La București corul din Costiceni a fost propus pentru locul întâi, menționat cu premiu bănesc și distins cu un aparat de radio marca *Filips*. Acest aparat a fost pus la dispoziția consătenilor noștri, care în cadrul șezătorilor și repetițiilor făceau audiții muzical-culturale în sala mare a școlii, în aripa dreaptă a actualei primării, care avea la mijloc un perete despărțitor mobil, ce se desfăcea și clasele deveneau sală de concerte, pentru întruniri etc.

Urmează refugiul din tragicul an 1944 în luna martie, în județul Caraș-Severin, comuna Țăclova Română, Oravița. La 8 august 1945 Ministerul Educației Naționale aprobă numirea lui în postul de director al școlii. Ulterior se mută în Banloc, Timiș, la Domeniul Regal al Reginei Elizabeta, unde au fost numiți ambii soți, iar în 1949 se stabilesc la Racovița, Pitești.

Am reușit să identific documentar peregrinările renumitului muzician și pedagog. Astfel, aflăm că Ministerul Educației Naționale din România, urmare a deciziei nr. 206.942 a Inspectoratului școlar al județului Timiș-Torontal nr. 5914/947 îi acordă lui Gh. Munteanu gradul superior în învățământul primar.

La 1 septembrie 1946 este distins cu grația de merit în domeniul învățământului, la propunerea Direcțiunii învățământului primar-normal, județul Timișoara.

Și distinsa noastră consăteancă Munteanu-Precup Liuba la 9 mai 1949 prin ordinul nr. 102.812 al Ministerului Învățământului Public

din România este încadrată ca învățătoare în grad superior, cu salariul brut de 7589 lei (Arhiva Comitetului Provizoriu al județului Timiș-Torontal, nr. 10375/1949).

O perioadă de mulți ani după cel de-al doilea război mondial forurile de la conducerea culturii de la noi se întrebau, în ce rezidă tainele activității lui Gheorghe Munteanu, care a ridicat disciplina în școală și în sat, iar cea în formațiile corale era ținută la rang de respect?

Nu poate fi ocolit de noi și un alt subiect: lui Gherghe Munteanu îi revine meritul de a fi primul învățător dirijor, care a făcut din mișcarea corală de la Costiceni o pârghe puternică de luptă socială, pentru renașterea națională, de educație artistico-estetică și patriotică a oamenilor. Poate că anume astfel am putea tălmăci reușitele și marile izbânzi pe tărâmul cântecului coral de la Costiceni dintr-o perioadă când evoluția mișcării de culturalizare ia amploare în întreaga Țară. Fiind preocupat până în măduva oaselor de destinul școlii din sat, de prosperitatea și progresul educației și instruirii, „Gh. Munteanu în răstimp scurt ridică școala noastră la un nivel admirat de toți colegii din zonă”. Astfel ni-l evocă inspectorul școlar Victor Precup din cadrul Direcției raionale Noua-Suliță.

Aș insista și asupra constatării cel puțin a două momente definitorii în opinia mea. În anul 1922 a luat naștere Asociația corurilor și fanfarelor, care avea și misiunea de susținere a personalităților în domeniu și evitarea declinului mișcării corale în genere. Și, doi, învățătorii, în perioada respectivă, erau favorizați ca specialiști, creându-li-se condiții optime de muncă. Rolul de conducător spiritual al învățătorului era conceput drept problemă vitală a școlii naționale. Din afirmațiile lui Toadere Constantin Captari, un alt mare muzician al Costiceniilor, „crezul lui Gheorghe Munteanu a fost munca pentru luminarea neamului. El muncea ziua întregă în clasă cu elevii, iar în sâmbete și duminici, la sărbători, dar mai ales

serile și nopțile era cu noi la șezători și repetiții, la spectacole și concerte”.

Între cele două războaie mondiale era în vogă obligativitatea verificării aptitudinilor muzicale ale învățătorilor pretendenți la ocuparea posturilor, iar printre alte calități el trebuia să demonstreze că e apt să cânte la vioară și să instruiască un cor pe mai multe voci (Sic!).

În grija permanentă a dirijorului era și recrutarea membrilor corului și instruirea lor, perfecționarea structurii formației pe categorii de voci: soprane, altiste, tenori, baritoni sau bași. În atenția specială erau coriștii-solo pentru piesele selectate. Aceștia erau promovați și în tariful pe care îl fondase tot el.

Repertoriul corului organizat și dirijat de Gh. Munteanu a cuprins cântece istorice și patriotice, piese festive și de ocazie, creații bisericești, lucrări clasice și contemporane din literatura corală românească, creații clasice și contemporane din literatura corală străină, coruri din opere, oratorii, cantate și balade, coruri din operete, cântece folclorice în aranjamente corale etc. Bineînțeles, repertoriul era format în funcție de participare la concursuri și festivaluri, la liturghii în biserici sau cu prilejul unor sărbători populare sau naționale, a serbărilor de sfârșit de an școlar sau agricol etc. Programele de concert includeau, de regulă, 10-16 piese. Atât în procesul repetițional, cât și pe scenă, dirijorul s-a făcut remarcat prin temperamentul său vulcanic, dar tot odată suficient de sentimental. „A rămas tot timpul cât l-am cunoscut un om al faptelor împlinite, care s-a impus prin muncă asiduă și prin sensibilitate artistică deosebită”, - își amintește discipolul său Toadere Captari, prezent în poza ce însoțește acest studiu de caz.

În arhiva familiei Munteanu am depistat și un program cu repertoriul corului de la căminul cultural „Împăratul Traian” din satul Costiceni județul Hotin pe anul 1934, inclus într-un raport de activitate, cu semnătura di-

rijorului Gh. Munteanu la 16 decembrie 1934. Lucrările însușite erau incluse în programe de la caz la caz de componente diferite din cei 140 de coriști activi:

1. *Pe-al nostru steag*, cor mixt de C. Porumbescu.

2. *Morarul*, cor mixt de D. G. Kiriac.

3. *Teiul*, cor mixt de Fr. Schubert.

4. Ștefan Domn cel Mare, cor pentru patru voci de bărbați. Melodie veche, prelucrată și armonizată de I. Vidu.

5. *Arcașul*, cor de bărbați și solo. Cântec vechi, aranjament și armonizare de I. Vidu.

6. *Andaluza*, cor bărbătesc, muz. de I. Vidu, poezie din colecția G. N. Lazu.

7. *Vraja*, cor pentru patru voci de bărbați. Versuri și melodie populare. Aranjament și armonizare de I. Vidu.

8. *Bobocele și inele*, cor bărbătesc, muz. de I. Vidu.

9. *Răsunetul Timișului*, cor mixt și solo, muz. de I. Vidu.

10. *Voi, sălcii triste*, cor mixt de F. Mendelson-Bartolai.

11. Cântecul nopții, cor mixt de Fr. Silcher.

12. *Hora Unirii*, cor mixt de D. G. Kiriac.

13. *Pui de lei*, muz. de G. G. Brătianu.

14. *Păsărică călătoare*, cântec folcloric.

15. *Frunză verde dintre vii*, cântec folcloric.

16. *Canon*.

17. *Glasul Țării*, marș. Muz. de Ștunz.

18. *Somnoroase păsărele*, versuri de M. Eminescu, muz. de T. Flondor.

19. *A cui i-această Românie?* Versuri și melodie de V. Gheorghică. Aranjament și armonizare de A. Zavulovici.

20. *Marșul Trezviei*, versuri de M. Tcaciuc, muz. de A. Zavulovici.

21. *Ce stai, bade, tot pe prag?* Muz. N. Oancea.

22. *Foaie verde ș-o răsură*. Muz. de B. Anastasescu.

23. *Ciobănașul*, muz. de B. Anastasescu.

24. *Țarina*, cor mixt de Nicodim Ganea.

25. *Ș-am zis verde rozmarin*, cântec folcloric, armonizare de C. Meittert.

26. *Foaie verde măr mustos*, cântec folcloric, armonizare de C. Meittert.

27. *Foaie verde dintre vii*, cântec folcloric, armonizare de C. Meittert.

28. *Sărmana drăguța mea*, muz. de I. Vidu.

29. *Du-te, bade!*, muz. de I. Vidu.

30. *Ileano, Ilenuco fa!* Muz. de C. I. Baciuc.

31. *Cântecul cucului*, muz. de I. D. Chirescu.

32. *Frunză verde flori mărunte*, melodie populară, armonizare de C. Meittert.

33. *Cântecul lui Gheorghică*, armonizare N. Oancea.

34. *La șezătoare*, muz. T. Brediceanu.

35. *Cântecul lui Stăncuță*, armonizare N. Oancea.

36. *Păstorul*, armonizare I. Velenceanu.

37. *Nevasta care-i iubeață*, armonizare T. Avramescu.

38. *Frunză verde alunel*, armonizare I. G. Brătianu.

39. *Frunzuleană măracine*, cor de femei. Armonizare de T. Popovici.

40. *Trageți hora*, cântec folcloric.

42. *De când badea mi s-a dus*, cântec folcloric.

42. *Pete deal...* Cor mixt cu solo de bariton-tenor. Armonizare I. Vidu. Soliști: Epifanie Supocoină și Vasile Rață.

43. *Negruța*, cor mixt cu soli. Aranjament I. Vidu.

44. *Lugojana*, cor mixt din opereta „*Ana Lugojana*” de F. Barbu. Aranjament I. Vidu.

45. *Dragă și iar dragă*, pentru două coruri alternative. Alcătuire armonioasă din poezia și muzica populară românească de I. Vidu.

46. *Răsunetul Ardealului*, cor mixt, aranjament de I. Vidu.

47. *Răsunet de la Crișana*, de I. Vidu.

48. *Tatăl nostru*, de C. Porumbescu.

49. *Trandafir de pe răzoare*, de S. Drăgoi.

50. *Voința neamului*, de I. Danielescu.

51. *Imnul Heruvic*, de G. Musicescu și alte lucrări.

Gheorghe Munteanu a fost și un coregraf înzestrat. Din ansamblul de jocuri populare făceau parte elevii claselor superioare, învățători și tineri din sat, printre care Axenia Postolache, Axenia Cuciuc-Rața, Sanda Rusu (a lui Grigore), pe care au împușcat-o soldații ucraineni când se retrăgeau nemții, conform notelor din arhiva familiei Munteanu.

Pentru a îmbogăți palitra sonoră a corului dirijorul Gh. Munteanu a fondat și un taraf la care participau coriștii Anton Colac, învățător (unchiul autorului acestor rânduri), interpret la vioară (o vioară a unui lutier german pe care mi-a dăruit-o mai târziu); Toadere al lui Constantin Captari (vioară, fluier), Hariton Captari (vioară și basist), fratele acestuia, Captari Toadere al lui Ion (vioară), Vasile Vataman (vioară), Nistor Calistru (chitară), Serafim Captari (vioară) ș.a.

Printre soliștii și actorii cu diverse roluri din teatrul folcloric întâlnim și numele lui Gheorghe Reus, Alexei Ursuleac, Diomid Ionițoi, Epifanie Supocoinâi, Vasile Rața ș.a.

În arhiva fostului director al școlii din Costiceni și a învățătorului Anton Colac din perioada interbelică am găsit și scenarii ale spectacolelor, șezătorilor, obiceiurilor folclorice de iarnă, pe care voi încerca să le public, dacă îmi va permite spațiul editorial.

În anii celui de-al doilea război mondial și în perioada imediat postbelică activitatea corală, ca și întregul proces cultural-educativ a căzut în dizgrație. Însă datorită unor mari entuziaști profesioniști pe tărâmul didactic și cultural mișcarea corală din sat, inclusiv la școală și la biserica „*Sfântul Nicolae*” din sat, își revine la normal. Se cuvin cuvinte de omagiu în acest sens unor personalități distinse, pedagogi, dirijori, muzicieni, printre care Toadere Captari, Ștefan Sabadaș, Andrei Nicorici, Sergiu Captari, Alexei Ursuleac, Diomid Savca (coruri de copii), Maria Vlad ș.a., care în diferite perioade au știut a mânui bagheta dirijorală, contribuind la menținerea mișcării corale din satul Costiceni timp de aproape 100 de ani, perpetuând cauza generației **Gheorghe Munteanu**.